ΜΙΑ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Προδομένη νεολαία

ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΑΣ

8.- Σεξουαλική ἐλευθερία καί ἄλλα παραμύθια

ΤΟΥ ΛΕΥΤΕΡΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Τοῦ ἀπεσταλμένου μας. — ΠΩΣ συμπεριφέρονται τά κορίτσια, πού σπουδάζουν μακρυά ἀπό τά σπίτια τους; Πῶς ἀντιμετωπίζουν τό πρόβλημα τῆς μοναξιάς τους; Ἔχουν αὐτή τή «σεξουαλική ἐλευθερία», γιά τήν ὁποία τοσος λόγος γίνεται τά τελευταῖα χρόνια;

● ΓΥΡΩ ἀπ' αὐτά τά θέματα, εἶχα μιά σειρά συζητήσεων, μέ τά ἴδια τά κορίτσια—φοιτήτριες τοῦ «Ἀριστοτελείου». Πρίν, ὅμως, ἀπό τά κορίτσια, συνάντησα τήν δεσποινίδα Καμτσίδου, ἀνώτερο στέλεχος τῆς ΧΕΝ. Νά τί εἴπαμε:

— Πῶς ἀντιδροῦν οἱ κοπέλλες, πού μένουν στό Οἰκοτροφεῖο τῆς ΧΕΝ, στήν προσπάθειά τους νά περιορίσουν τή μοναξιά πού νοιώθουν, ζώντας μακρυά ἀπό τούς δικούς τους;

—Νά σᾶς πῶ. Τά κορίτσια, πολλές φορές, ἀντιδροῦν ὅπως κάθε ἄνθρωπος πού θά βγῆ... Ἀντιδροῦν σάν παιδιά. Σάν παιδιά πού ἔφυγαν ἀπό τά σπίτια τους, πού δέν ἔχουν πού νά χαϊδευτοῦν, πού νά κάνουν τά πεισματάκια τους, πού νά ποῦν ὅτι δέν τούς ἀρέσει τό φαγητό, γιά νά τραβήξουν λιγάκι τήν προσοχή ἐπάνω τους. Ἔχουν μιά μοναξιά. Νομίζουμε ὅτι οἱ νέοι σήμερα θέλουν νά βγαίνουν. Ἄν ἔλθετε Κυριακή ἐδῶ, Κυριακή ἀπόγευμα, πού δέν ἔχουν σχολεῖο, θά δῆτε πάρα πολλά κορίτσια ἀπό τήν ἐπαρχία νά κάθωνται κάτω στό σαλόνι. Δέν ἔχουν πού νά πᾶνε...

— Αὐτό ποῦ τό ἀποδίδετε;

— Εἶναι ξένες μέ τόν τόπο. Βέβαια, σέ ἕνα σινεμά, ἕνα θέατρο, κάποτε - κάποτε θά πᾶνε. Δέν ἔχουν ὅλες, βλέπετε, καί τούς πόρους. Καί θέλουν καί συντροφιά. Νά γίνουν δύο - τρεῖς καί νά πᾶνε. Μοναχές δέν βγαίνουν. Εἶναι περιορισμένες. Εἶναι ἀκόμα μέ τή νοοτροπία τῶν γονιῶν τους. Καί θά δῆτε, νά φεύγουν ἀποδῶ, νά πηγαίνουν νά βρίσκουν μιά φιλενάδα τους στή «Φοιτητική Ἑστία», νά κάθωνται ἐκεῖ μιά ὥρα, κι' ὕστερα νά γυρίζουν καί οἱ δυό ἐδῶ, γιά νά ξαναπεράσουν μιά ὥρα. Δέν ἔχουν πῶς νά περάσουν τήν ὥρα τους.

— Βρίσκεστε ὅτι τά παιδιά αὐτά, ἔχουν μεγάλη μοναξιά ἐδῶ;

— Ἔχουν, ἔχουν... Ὅσο κι' ἄν νομίζουμε ὅτι οἱ νέοι σήμερα εὔκολα προσαρμόζονται καί εὔκολα λύνουν τά προβλήματά τους, ἔχουν μοναξιά.

— Αὐτή ἡ μοναξιά, πῶς ξεπερνιέται; Μέ τό νά πᾶνε μέ μιά φιλενάδα τους ἤ μέ τό νά βροῦν ἕνα φίλο;

— Νά σᾶς πῶ. Καί τά δυό. Ἴσως νάχουν στό μυαλό τους τή σκέψη, ὅτι ἐδῶ θά βροῦν κάποιον ἄνθρωπο, μέ τόν ὁποῖο θά συνδεθοῦν. Ἀλλ' αὐτό, συμβαίνει σέ κάθε ἄνθρωπο. Πάντως, τό νά ἀναζητήσουν φίλο, γιά νά λύσουν τό πρόβλημα τῆς μοναξιᾶς, δέν θά τό κάνουν ὅλες. Μισές - μισές. Τά κορίτσια, παλύ συχνά, ἔχουν τήν παλιά ἀντίληψη, ὅτι θά βροῦν ἐδῶ τόν ἄνθρωπο τῆς ζωῆς τους. Ἔχει ἕνα φίλο, πού θά καλύψη κάποιες ὧρες ψυχαγωγίας. Ἐλπίζουν πάντα, ὅτι θά βροῦν τόν σύζυγο. Τό φίλο, πού θά γίνη σύζυγος.

ΔΥΣΚΟΛΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

— Διαπιστώνετε μιά δυσχέρεια προσαρμογῆς τῶν παιδιῶν στίς νέες συνθῆκες τῆς ζωῆς τους;

— Ναί. Σχετική.

— Πῶς ἐκδηλώνεται;

— Ἐκδηλώνεται μέ πολλούς τρόπους. Δέν δυσκολεύονται νά ἀκολουθήσουν ὅλα τά ἐξωτερικά γνωρίσματα... Κοπελλίτσες πού ἔρχονται πολύ συμμαζεμένες καί «παραδοσιακές», ἄς τό ποῦμε, στό ντύσιμό τους, σέ λίγο καιρό δέν ξεχωρίζουν ἀπό τήν Ἀθηναία ἤ τή Θεσσαλονικιά. Τά ἐξωτερικά γνωρίσματα, εὔκολα τά παίρνουν καί τά ἀφομοιώνουν. Μένει, ὅμως, ἡ νοσταλγία. Μένουν καί ἄλλα πράγματα. Ἐξαρτᾶται πῶς ἔζησαν στά σπίτια τους. Ἄν στά σπίτια τους λουζόντουσαν μιά φορά τή ἑβδομάδα, ἐδῶ, τό ὅτι λέμε νά λούζωνται δυό καί τρεῖς, τίς κάνει νά ἀντιδροῦν. Κι' αὐτό τό ἀσήμαντο πρᾶγμα, προσθέτει κάτι στό πρόβλημα τῆς προσαρμογῆς.

— Ὕστερα, ἐδῶ, ὑπάρχει καί ἕνα πρόγραμμα ὁμαδικῆς συμβίωσης...

— Ἕνα πρόγραμμα, ὄχι πολύ αὐστηρό. Ἡ κοπέλλα ἔχει ὁρισμένη ὥρα γιά τό πρόγευμα, σχετικώς ὁρισμένη ὥρα γιά τό μεσημεριανό καί τό βραδινό φαγητό καί, φυσικά, μετά τίς 11...

— Κατάκλιση.

—Ὄχι κατάκλιση. Κλείσιμο τῆς πόρτας.

— Σέ περίπτωση πού δέν θά ρθῆ ἡ κοπέλλα στίς 11 τή νύχτα;

— Θά ρθῆ ἡ κοπέλλα!

— Ἄν δέν ἔρθη;

— Μά θά ρθῆ!

— Καλά, οὐδέποτε συνέβη νά ρθῆ μιά κοπέλλα ἀργότερα;

— Συνέβη κάποτε, ἀλλά ἦταν μιά περίπτωση... Ἀμέσως εἰδοποιήθηκαν οἱ γονεῖς... Καταλαβαίνετε νά ἔχουμε 85 κορίτσια καί ν' ἀνησυχοῦμε γιά τό ποῦ πῆγαν; Κατ' ἀρχήν, τό δριο τῆς 11ης νυκτερινῆς, δέν ἰσχύει γιά ὅλες. Ἰσχύει γιά τίς μεγαλύτερες. Αὐτές πού ξέρουμε, ὅτι ὡς τίς 10 ἔχουν φροντιστήριο... Τά παιδιά, πάντως, βογονται νωρίτερα. Δέν ἔχουμε παράπονο ἀπό τέτοια πράγματα. Τά κορίτσια, ζοῦν νοικοκυρεμένα. Εἶναι μέσα στήν παράδοση.

— Δέν ἔχει γίνει ποτέ κανένα σκάνδαλο;

— Ναί. Πρίν ἀπό πολλά χρόνια ἔφυγε μιά κοπελλίτσα—ἦταν νευρωτική. Δέν τό ξέραμε ἐμεῖς. Τό ξέραν, ὅμως, οἱ δικοί της. Ἔφυγε ἀπό τό μπαλκόνι, γιά νά πάη νά βρῆ τό φίλο της. Τόσκασε...

— Τά κορίτσια, μετά τό μεσημεριανό φαγητό, δέν εἶναι ἐλεύθερα νά πᾶνε ὅπου θέλουν;

— Εἶναι ἐλεύθερα. Ἐκτός ἐάν οἱ γονεῖς τους, μᾶς ἔχουν ζητήσει νά μή βγαίνουν.

—Ὑπάρχουν περιπτώσεις τέτοιων γονέων;

—Ὑπάρχο...ν... Φοβοῦνται τή μεγάλη πολ: ...ξ, τό ἄγνωστο. Σοῦ λέμε, ὅτι «ἐμεῖς εἴμαστε ἀπό μικρό μέρος καί τό κορίτσι δέν πρέπει νά βγάλη ὄνομα» — τέτοια. Καί τά κορίτσια, ὅμως, δέν ἔχουν μεγάλες ἀντιθέσεις! Ποῦ εἶναι, λοιπόν, ἡ ἐπανάσταση τῶν νέων; Δέν τήν βλέπω. Ὅ,τι κάναμε ἐμεῖς στά νιάτα μας, τά ἴδια κάνουν καί οἱ σημερινές κοπέλλες.

ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

ΜΕ ΤΟ ΙΔΙΟ πνεῦμα μοῦ μίλησε καί ὁ συνταγματάρχης Τσουγκράνης, πού εἶναι ὑποδιευθυντής στή Β' Φοιτητική Ἑστία Θηλέων κι' ἔχει νά κάνη μέ ἑκατοντάδες κοριτσιῶν. «Τά κορίτσια, οἱ φοιτήτριες, εἶναι ριζωμένες στήν παράδοση, συμπεριφέρονται ὅπως συμπεριφερόντουσαν καί οἱ μανάδες τους...».

● ΜΕ τόν κ. Μίχα —ἐπίσης συνταγματάρχη— πού εἶναι ὑποδιευθυντής στή Φοιτητική Ἑστία Ἀρρένων, δέν χρειάστηκε νά μιλήσω γι' αὐτό τό θέμα. Ἀλλά ἄν τοῦ χρόνου ἀνεβῶ στή Θεσσαλονίκη καί συζητήσω γιά τό ἴδιο ζήτημα, μέ τόν ταξίαρχο ταῦ Πυροβολικοῦ, πού εἶναι ὑποδιευθυντής στή Β' Φοιτητική Ἑστία Θηλέων, εἶμαι σίγουρος πώς θά μοῦ πῆ, πάνω - κάπω, αὐτά: «Τά κορίτσια τῆς Ἑστίας δέν κάνουν ὑπερβολές. Ἀκολουθοῦν πιστά τήν ἑλληνική παράδοση». Λόγια, πού μοῦ εἶπε καί ὁ κ. Παπαγιαννάκης, διευθυντής τῶν Φοιτητικῶν Ἑστιῶν — στρατηγός αὐτός.

● ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ, φαίνεται πώς εἶναι ἔτσι. Ἡ σεξουαλική ἀπελευθέρωση τῶν κοριτσιῶν, γιά τήν ὁποία γίνεται τόσος λόγος, ἰσχύει μόνο γιά ἕνα μικρό, ἀσήμαντο θάλεγα, ποσοστό φοιτητριῶν. Καί ἡ χειραφέτηση καί τά φεμινιστικά κινήματα καί τά ρέστα, εἶναι περισσότερο κουβέντες, παρά πράξη. Ἄς ἀφήσουμε, ὅμως, τά ἴδια τά κορίτσια, νά μιλήσουν:

● Η ΚΑΙΤΗ, 21 ἐτῶν, εἶναι ὄμορφη. Λεπτή, μέ πολύ χαριτωμένο πρόσωπο καί πρυφερά μάτια. Σπουδάζει στή Φιλοσοφική. Ἦλθε ἀπό τήν Ἀθήνα.

—Ἔχω φίλο. Εἶμαι 20 χρονῶν. Ὁλοκληρωμένο ἔρωτα, ὅμως, δέν ἔχω κάνει.

— Τί εἴδους ἔρωτα ἔκανες; Φιλοσοφικό;

—Ὅταν ἤμουν στήν Ἀθήνα, εἶδάσκαλε Οἰκονομικές Ἐπιστῆμες.

— Φίλο ἔχεις;

— Δέν ἔχω.

— Στήν Ἀθήνα εἶχες;

— Οὔτε στήν Ἀθήνα.

— Δέν εἶχες ποτέ ἕνα φίλο στή ζωή σου;

— Μόνο κοπέλλες.

— Γιατί;

— Δέν ἔτυχε νά γνωρίσω ἀκόμα ἕνα ἄνθρωπο, καλό ἄς ποῦμε, γιά νά γίνη φίλος μου.

— Τώρα, πού μένεις μόνη σου, μήπως σκέφτηκες ὅτι πιθανόν νά βρῆς ἐδῶ ἕνα ἀγόρι, γιά νά κάνης μαζί του παρέα;

— Κατ' ἀρχήν, νομίζω, ὅτι δέν πρέπει νά μέ ἀπασχολῆ αὐτό τό θέμα.

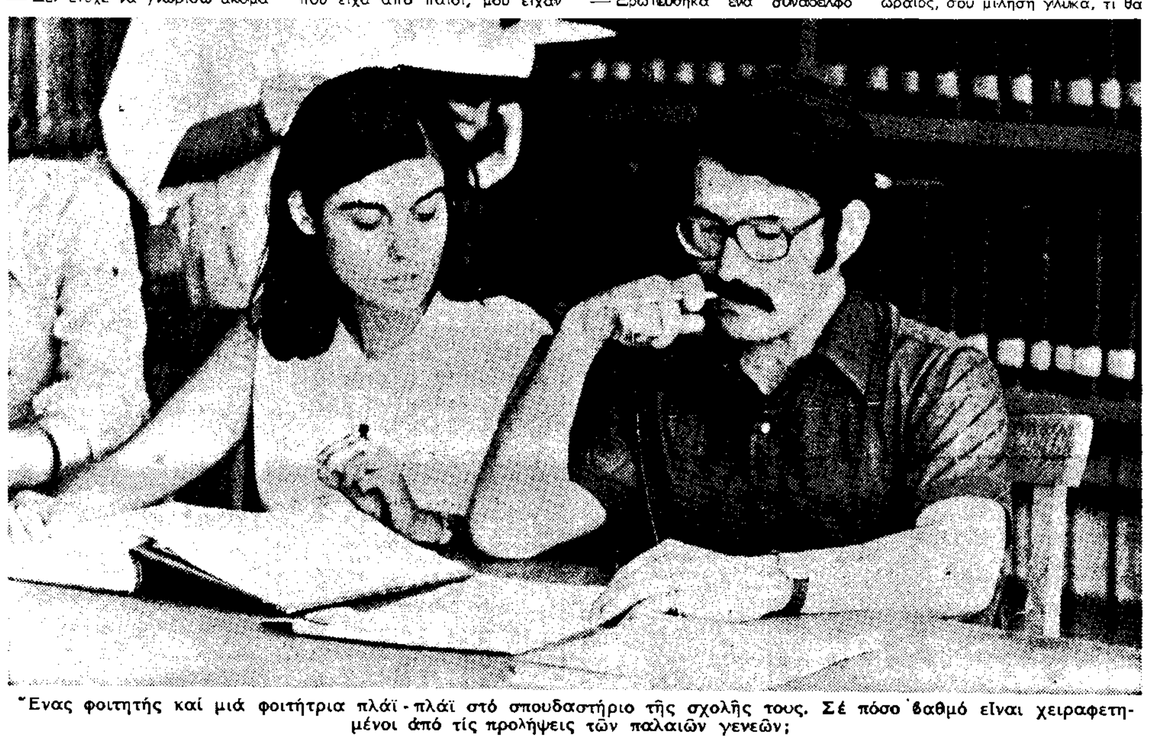

Ἕνας φοιτητής καί μιά φοιτήτρια πλάϊ - πλάϊ στό σπουδαστήριο τῆς σχολῆς τους. Σέ πόσο βαθμό εἶναι χειραφετημένοι ἀπό τίς προλήψεις τῶν παλαιῶν γενεῶν;

Αὐτά τά δύο κορίτσια μποροῦν νά προέρχωνται ἀπό μακρινές πολιτεῖες καί χωριά. Τό πῶς ζοῦν σέ μιά πόλη - λαβύρινθο, ὅπως εἶναι ἡ Θεσσαλονίκη, εἶναι ἕνα ἰδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα, φαινομενικά ἄσχετο πρός τό πλατύ θέμα τῆς Παιδείας στήν Ἑλλάδα.

—Ἔρωτα, σέ ποιά ἡλικία ἔκανες γιά πρώτη φορά;

—Ἐκεινη τήν ἐποχή.

— Δηλαδή, ὅταν ξεκινοῦσες γιά δῶ, δέν εἶχες σκεφτῆ ὅτι ἴσως συναντήσης στή Θεσσαλονίκη, τόν ἄνθρωπο πού θά ἔπαιζε κάποιον εἰδικό ρόλο στή ζωή σου.

—Ὄχι, ὄχι. Αὐτές οἱ ἐμπειρίες πού εἶχα ἀπό παιδί, μοῦ εἶχαν ἀφαιρέσει κάθε διάθεση γιά ὀνεῖρα καί δέν περίμενα νά βρῶ κάτι τέτοιο. Ἀλλοστε, δέν μοῦ ἐλειπε ἕνας ἄνθρωπος, τόν ὁποῖο θά ἐβρισκα μόλις θάβγαινα ἀπό τό σπίτι μου.

—Ἐδῶ, ἐχεις φίλο;

—Ἔχω. Ἐρωτευμένη δέν εἶμαι. Ἔρωτα, ὅμως, κάνω.

— Βρῆκες εὔκολα φίλο ἐδῶ; Πιό εὔκολα ἀπ' ὅ,τι στήν Ἀθήνα;

— Δέν εἶχα τέτοιο πρόβλημα στήν Ἀθήνα. Ἴσως γιατί οἱ γονεῖς μου μοῦ εἶχαν ἐμπιστοσύνη καί ἤμουν ἐλεύθερη νά κάνω ὅ,τι ἤθελα. Γενικώτερα, ὅμως, γι' αὐτούς πού δέν εἶναι ἀπό τή Θεσσαλονίκη, τά πράγματα εἶναι καλά ἐδῶ, μπορεῖς εὔκολα νά κυκλοφορήσης. Γιατί, τό κυριώτερο, εἶσαι τελείως ἀποδεσμευμένη.

● Η ΧΡΙΣΤΙΝΑ, 23 ἐτῶν, εἶναι, ἐπίσης, ἀπό τόν Πειραιᾶ. Λίγο παχουλή, μέ γυαλιά, ὄχι ὄμορφη.

— Εἶμαι 23 ἐτῶν. Φίλο, γιά πρώτη φορά ἐπίασα πρό διετίας. Χωρίσαμε. Ἀπογοητεύθηκα. Ἔρωτα δέν ἔχω κάνει ἀκόμα.

— Τώρα, πού ἀνέβηκες στή Θεσσαλονίκη καί θά μένης μόνη σου, αὐτό τό πρόβλημα δέν τό ἔθεσες στό ἑαυτό σου;

— Ναί. Τό ἀντιμετώπισα καί τό ἀντιμετωπίζω. Δέν ἔχω, ὅμως, δώσει ἀπάντηση στόν ἑαυτό μου. Καί στήν Ἀθήνα εἶχα τή δυνατότητα νά κάνω ἔρωτα. Ἤμουν ἀρκετά ἐλεύθερη, γιά νά κάνω κάτι τέτοιο. Ὁ ἐρχομός μου στή Θεσσαλονίκη, δέν μοῦ δίνει, ἁπλῶς, ἐρωτική ἐλευθερία, ἀλλά ἐλευθερία κοινωνική. Μοῦ ἐπιτρέπει νά ἀποδεσμευθῶ ἀπό τό περιβάλλον μου καί νά κάνω τή ζωή πού θέλω, σέ κάθε σημεῖο. Μέ ἀπασχολεῖ αὐτό τό πρᾶγμα. Θέλω νά συνδεθῶ μ' ἕνα ἀγόρι, νά κάνω ἔρωτα κλπ., ἀφοῦ ὅμως ἐρωτευθῶ αὐτό τό ἀγόρι. Γιατί, γιά μένα, προϋπόθεση γιά νά κάνω ἔρωτα, εἶναι νά ἐρωτευθῶ προηγουμένως.

● Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, εἶναι 22 ἐτῶν, ἀπό τή Μεσσηνία. Ψηλή, γεροδεμένη, μέ συμπαθητικό πρόσωπο.

— Εἶμαι 22 ἐτῶν καί οὐδέποτε εἶχα φίλους ἤ φίλες. Δέν ἔχω κάνει ἔρωτα. Πάντα, ἀπό κοριτσάκι, σκεφτόμουνα αὐτό τό θέμα — πάντα μέ ἀπασχολοῦσε καί μέ ἀπασχολεῖ. Δέν ἔχω, δυστυχῶς, οὔτε κι' ἐδῶ ἕνα φίλο. Εἶναι ἕνα πρόβλημα, πού πολύ μέ βασανίζει.

— Τό ὅτι σπουδάζεις σπῆ Θεολογική, μήπως παίζει ρόλο, γιά τό ὅτι δέν ἔχεις φίλο;

—Ὄχι, καθόλου. Ἄλλο ἡ Ἐπιστήμη κι' ἄλλο ἡ ζωή μου.

ΜΙΑ ΚΑΛΛΟΝΗ ΛΕΕΙ...

Η ΜΙΜΙΚΑ. Καλλονή! Ἕνα κορίτσι 21 ἐτῶν, πού σπουδάζει στή Νομική. Εἶναι Σαλονικιά.

— Φίλο ἔχεις;

— Ναί.

— Μόνιμο φίλο;

— Ναί.

— Εἶσαι ἐρωτευμένη μαζί του;

— Νά σοῦ πῶ: Χρειαζόμαστε ὁ ἕνας τόν ἄλλο. Ταιριάζουμε σέ πολλά πράγματα.

—Ἔρωτα κάνεις μαζί του;

— Βεβαίως.

— Σέ ποιά ἡλικία ἔκανες ἔρωτα γιά πρώτη φορά;

— Σέ ἡλικία 19 ἐτῶν.

— Δέν σέ ἀπασχολεῖ;

— Μέ ἀπασχολεῖ, ἀλλά δέν προσπαθῶ νά βρῶ φίλο. Ξέρω, ὅτι κάποτε θά πάρω κάποιον.

— Μέ τό «θά πάρω κάποιον» τί ἐννοεῖς;

— Θά παντρευτῶ. Θά γνωρίσω παιδιά στό Πανεπιστήμιο, ὁπωσδήποτε. Τόχω σκεφτῆ, ἀλλά δέν δίνω μεγάλη σημασία.

ΚΑΙ Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ

Η ΜΑΡΙΑ, εἶναι ἀπό τόν Πειραιά. Σπουδάζει στή Φιλοσοφική. Εἶναι 22 χρόνων. Μελαγχροινή, κοντούλα, συμπαθητική.

— Μαρία, πότε πρωτοεῖχες φίλο;

—Ὅταν ἤμουν δεκατριῶν ἐτῶν.

● Η ΣΟΦΙΑ εἶναι ἀπό τήν Κέρκυρα. Ἀλλά ἀπό 5 ἐτῶν ζῆ στήν Ἀθήνα. Μάλλον ὅμορφη. Σπουδάζει Οἰκονομικές Ἐπιστῆμες.

— Φίλο ἔχεις;

— Δέν ἐχω.

— Στήν Ἀθήνα εἶχες;

— Οὔτε στήν Ἀθήνα.

— Δέν εἶχες ποτέ ἕνα φίλο στή ζωή σου;

— Μόνο κοπέλλες.

— Γιατί;

— Δέν ἔτυχε νά γνωρίσω ἀκόμα ἕνα ἄνθρωπο, καλό ἄς ποῦμε, γιά νά γίνη φίλος μου.

— Τώρα, πού μένεις μόνη σου, μήπως σκέφτηκες ὅτι πιθανόν νά βρῆς ἐδῶ ἕνα ἀγόρι, γιά νά κάνης μαζί του παρέα;

— Κατ' ἀρχήν, νομίζω, ὅτι δέν πρέπει νά μέ ἀπασχολῆ αὐτό τό θέμα